

Historische Kring Huizen

Secretariaat: Hr. L.Ch. Kranendonk, Biggekruid 44, 1273 XD Huizen,
tel. 42253

Ledenadministratie: Mw. T. Rooth, Punter 13, 1276 CX Huizen, tel. 64535

Contactadres Redactie Berichtenblad: Mw. W. van Noppen,
Brede Englaan 12, 1272 GS Huizen, tel. 53783

HUIZER KRING BERICHTEN

12e jaargang nr. 3, oktober 1991

Aan de leden,

Hierbij kunnen wij u tot ons genoegen wederom uitnodigen voor een leden-
avond. Op

dinsdag 29 oktober 1991

bestaat het programma uit twee onderdelen:

de heer H. Schaftenaar zal spreken over

LANDHUIZEN TUSSEN NAARDEN EN HUIZEN

en mevrouw A.P. Kooijman-van Rossum zal spreken over:

HET LANDGOED CRAILLOO

Beide lezingen zullen uitvoerig worden geïllustreerd met dia's.

Plaats: de Boerderij, Hellingstraat 9. Aanvang 20.00 uur. Als gebruikelijk
is de toegang gratis voor leden en fl. 5,00 voor niet-leden.
Graag tot ziens.

Het Bestuur

IN MEMORIAM

Op 7 augustus 1991 is overleden mevrouw G.E. van Noppen-Smit, een actief
en gewaardeerd lid van onze vereniging. Zij is één van de initiatiefnemers
geweest om te komen tot de oprichting van de Historische Kring Huizen en
heeft destijds - ruim 10 jaar geleden - deel uitgemaakt van het
oprichtingsbestuur. Ook daarna is mevrouw van Noppen altijd een geïnter-
esseerd lid van onze vereniging geweest, die ondanks haar afnemende
fysieke mogelijkheden tot het laatst toe met ons meeleefde. Wij gedenken
haar met grote dankbaarheid. Een aantal bestuursleden hebben haar
begrafenis op 12 augustus bijgewoond.

Namens het bestuur,
G.J. Knoop, voorzitter

EERSTE LUSTRUM OPEN MONUMENTENDAG 1991

De Open Monumentendag vierde dit jaar op 14 september j.l. ook in Huizen met groot succes haar eerste lustrum. Het idee van de Open Monumentendag komt oorspronkelijk uit Frankrijk. De Franse minister van Cultuur Jack Lang is de initiatiefnemer van deze dag. De Raad van Europa heeft zijn ideeën overgenomen en de Europese landen verzocht een Open Monumentendag te organiseren. Frankrijk startte in 1984 hiermee als eerste. In 1986 volgde Nederland en werd de Landelijke Stichting Open Monumentendag opgericht; in 1987 werd de eerste Open Monumentendag gehouden. Inmiddels organiseren ook België, Zweden, Denemarken, Schotland, Malta, Ierland en delen van Duitsland en Turkije deze dag. Het secretariaat voor de Europese Open Monumentendag is vanaf 1991 in Amsterdam gevestigd.

Het blijkt dat deze dag elk jaar meer gewaardeerd wordt. In Nederland organiseren zo'n 420 gemeenten de Open Monumentendag en trekken jaarlijks ongeveer 600.000 bezoekers. Er zijn die dag circa 4000 monumenten gratis voor het publiek geopend. In Huizen viel ook dit jaar de Open Monumentendag weer samen met de Huizerdag. De Historische Kring Huizen verzorgde weer rondleidingen in de Oude Kerk en het beklimmen van de toren van de Oude Kerk. De Klederdrachtgroep gaf eveneens acte de présence!

Ook de jeugd wordt dit jaar niet vergeten: er is gekozen voor het project "Een literaire variatie op monumenten" voor jongeren van 9 tot en met 18 jaar. Deze jonge mensen wordt gevraagd een verhaal, gedicht of limerick te schrijven over een monument en in te sturen aan de Stichting Open Monumentendag. In iedere leeftijdsgroep wordt één prijs uitgereikt van fl. 500,-. Verder zal een selectie worden gemaakt van verhalen en gedichten die de Stichting later zal publiceren. Er zijn reeds twee boekjes gepubliceerd: "Bouwstijlen herkennen" en "Interieurstijlen".

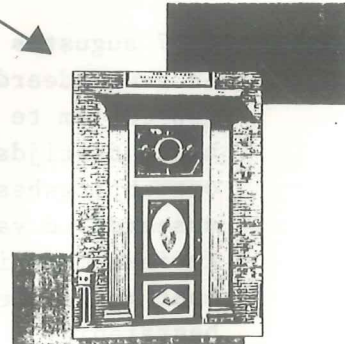
Dat Huizen ook internationaal meedoet aan de Open Monumentendag blijkt wel uit het feit dat in de tweetalige folder (in het Engels en het Frans) als illustratie werd opgenomen de deur van een van onze mooiste voordeuren, nl. van het pand Zeeweg 5. Hieronder verkleind een impressie van hoe het er uitzag, helaas in zwart-wit zodat het effect van de kleurige folder verloren gaat.

L. Kruijmer

A CHALLENGE
FOR
EACH EUROPEAN COUNTRY
TO PRESENT
ITS HERITAGE
TO THE
POPULATION

UN DÉFI
POUR
CHAQUE PAYS EUROPÉEN
DE PRESENTER SON
PATRIMOINE HISTORIQUE
À LA
POPULATION

Qu'est ce que la Journée du Patrimoine?

NATIONALE KLEDERDRACHTSHOW in Noordwijk op 11 mei 1991.

Zoals reeds vermeld in ons Berichtenblad van mei werd op 11 mei de nationale klederdrachtshow gehouden in Noordwijk. Behalve aandacht voor de nationale fietsdag had Noordwijk een groots programma opgezet en vele andere klederdrachtgroepen uitgenodigd in het kader van de viering van "125 jaar Badplaats". Na het welkom in de mooie Grote Kerk werd een historische wandeling door de oude straatjes van het binnendorp gemaakt. Na de lunch ging een lange stoet in klederdracht gestoken mannen, vrouwen en kinderen over de boulevard naar het "Gat van Palace", waar achttien groepen uitleg gaven over de getoonde kleding. Blijkens de plaatselijke pers gingen 'fietsen en klederdracht' goed samen. Huizen was met een grote groep vertegenwoordigd, ziet u de onderstaande foto's! Volgend jaar wordt deze jaarlijkse manifestatie in het Openluchtmuseum in Arnhem gehouden.

Ermelo, 20 December 1924.

Lieve Meutjen Aartjen,

Vurdat ik op rik angae, eerst nog effen een brief schrijven. Freek is vanaauwud vroeg op huis annegaen, want hij veûlden z'n aigen nijt zoô lekker. Hij had zoô'n bangde vur z'n lijf! An de eêne kängt had ik beklag mot'um, an de are kängt kan ik zoô'n aauwudjen vur m'n aigen goôd gebruiken. Flussies hem ik nog al m'n kleren naeêkeken, want het mot schôôn en heêl in de kast! Ok dee van Freek hem ik onger hangden êneumen. Nou, dat wurden hoôg tijd! Overal knoôpen en lissen d'r of. Blij too dat het weer achter de rugge is.

Trouwes, je zallen het nijt kunnen geloôven, mar't woôninkie is klaer! Je meubeltjies binnen goôd overêkommen en staenen schoôn en wel op d'r lui plak. Ze passen goôd bij de spulletjies dee we zelf anneschaft hemmen. Nou is alles an de kängt. Ik denk dat Freek het daer van te pakken het. Ik het knap loôpen jagen. En daer kan die heêl nijt teugen. Freek mot alles op z'n gemak kunnen doôn. Mar ja, dan komt'r gien ainde an. Een mins mot wel anpakken, of tie wul of nijt. Nou binnen we tenminsten klaer. En dat is heêl wat waerd! Een groôte zorg minder, wat jou. Marregen is het gelukkig Zondag, dan kunnen we weer bijkommen. Het is een zegen dat'r nog een rustdag is.

Mot Coba aâweseert het de leste dagen ok wel weer. Bel, bel, wat had dât mins het in d'r rugge! Ze kon nijt heêne of te weer. Trouwes, bokken kan ze nog nijt. Het zal altijd wel een zwakke stee blijven. Het valt ok nijt mie vur d'r. De stakkerd mot vuus te harde werken. An Oôtjen het ze niks meer. Dat mins is schoôn op. En Klaas blijft ziek. Dat zait ie tenminsten! Neejen, ik zou vur gien goud mot'r wullen ruilen.

Ik veun het ok zoô snobbig vur d'r dat ze nijt mie kon naer Amsterdam too. Ze het heêl wat êmist! Wat hemmen we toch een neutig daggien êhad. Zoô te lezen in je leste brief, bin je d'r nog ongersteboven van!

Weet je weêl d'r ok nog ongersteboven van binnen? De kippen! Dee hemmen een hoôp te lijen êhad van de verhuizing. Ze wazzen glâd overstuur too ze hier ankwammen. Van de schrik hemmen ze in gien dagen een ai êlegen. Het zal mijn benijuwen ôf ze nog an de leg raken. Freek wul d'r nou een haan bij doôn. Hij zait dat ze dat noôdig hemmen. Net zoôas een mins een man noôdig het om in het gareêl te blijven. Loôf jij het? Ik nijt. Mar ik laet'um mar an praten. As tie ongerangd mar nijt om vijf uren an de bestie staet te kraeien, dan vijn ik het best.

Mar alle gekhaid op een stokkien; we zallen het best lappen, Freek en ik. Ja Meut, nou is het wachten op de trouwerij. We hemmen van Dominee Voorthuizen een brief vrom êkregen. Daer stung in dat er gien belâtsel vur ons is om deur hum êtrouwd te wurren. Dus Meutjen, dan zal je nichien nog één van de eersten wezen dee in de Nijuwe Kerk gaet trouwen! Weêl had dât kunnen denken, je zouwen d'r stille van wurren.

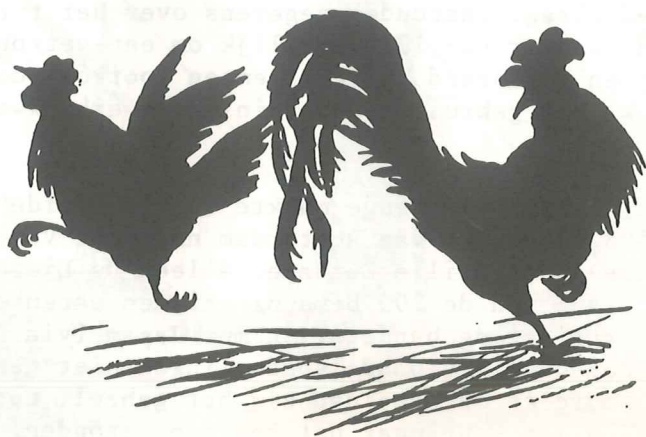
Meneer Van Lookeren kan het ok nijt ofwonderen. Hij is toch zoô in z'n noppies dat we dicht in z'n buurt blijven woônen. En dat is goôd vur te stellen. Want al is tie knap gaef vur z'n leef-tijd, het is en blijft een ouwe man.

Veder hemmen we de trouwkaerten ok in orde laeten maken. Dat zal nog een heêle schrijverij geven. Het komt allemol op mijn neer,

want Freek kan nou eênmol beter mot een hark overweg dan mot een penne. Ik denk dat een nijuwe brief naer jou d'r bij in zal schieten. Mar dat kan wel lijen. We hemmen mekaar al zoôvuul êschreven! Eerlijk êzait Meutjen, bin ik bange dat ik een bietjen uitteschreven raak. Want as ik voordeimie êtrouwd bin, krijg ik een heêl aar leven. In ieder geval een leven wat ik gae deêlen mot Freek. Dat wul nijt zeggen dat jij en Oôme gien meer in tel binnen. Jelui weten wel beter. Mar dat het aarst as aarst zal wurren, daer kannen we nijt om heêne. t'Het trouwes ok z'n vurdeêlen. Vur het eerst van m'n leven hem ik een aigen huis. Ik bin m'n aigen baas en ik kan vragen dee ik wul. Dat betekert, dat jelui altijd welkom binnen hier in Ermelo. Inplaes dat je op de hoôgte blijven mot een briefien, kan je mooi mot Oôme kommend lozeren. Vural in de zoemer is het hier heêl mooi. D'r kommen hier nijt vur niks een dôt minschen op an. Parte luien mot een tent bij d'r. Nou, daer zallen wij ons mar nijt an waegen. Dat geslaep op de grongd is niks vur ons soort minschen. Enkelt arremeu en vies ok mot al die beesten om je heêne. Neejen, Freek en ik binnen zoô wijs êweest om het bedde van z'n ouwers toch mar mie te nemen. Daer kan jij mot Oôme Lammert mooi in.

Oôh gorsak, de klok slaet elf klappen! Zoô laat al, ik schrik d'r van. Ik hou op mot schrijven en ik hoop dat je dee brief nog vur de Kurzaawud in huis hemmen. Denk t'r om dat je je rustig houwen mot dee dagen, aarst hij je voort al je kruit verscheuten. Ik weet nijt of jij kangs zienen mijn vur de dartiende Januari vrom te schrijven, aarst zienen we mekaar dee dag in darp. Mot de koffie kan je ons wel verwachten, want we kommen gelijk op jou an. s'Middas, nae het antekeren gaenen we naer onze Dirkie vur de bruiloft. Kareltjen, dee lieverd, kan het nijt ôfwachten! Nou, gedag hoor. Hou je gemak en doô de complementen an Oôme en de femielje van Freek en mijn en vur jou as vanous een stijve poes van je nicht Jannetje.

P.s. Vergeet je oorijzermus nijt weg te brengen naer Waimpie. Ik wul mot de trouwerij wel een bietjen groôs op je wezen!

ARCHAEOLOGISCHE WERKGEMEENSCHAP VOOR NEDERLAND

Het komende seizoen organiseert de AWN weer diverse lezingen in het Goois Museum, Kerkbrink 1, Hilversum. De aanvang is telkens 20.00 uur en van niet-leden wordt een bijdrage gevraagd.

De eerste lezing van een serie van drie is gehouden op 10 september door Mw. D. de Groot over "Het neolithicum van het Nabije Oosten tot in het Gooi-land" en is dus al voorbij als u dit onder ogen krijgt. De lezing op 8 oktober gaat over "De bronstijd in en om Zwolle" en wordt gehouden door de heer R. van Beek. Het begon in 1987 in Spoolde met de vondst van rondbouwstructuren. In 1990 werd bewoning uit de bronstijd gevonden in Ittersumerbroek en konden onder meer ook delen van boerderijen, schuren en omheiningen onderscheiden worden.

Op 12 november geeft de heer J.W. Noordam een lezing over "Grafheuvels". Hij zal naast het bespreken van de sporen van graven uit het neolithicum en de bronstijd ook ingaan op de restauratie en het behoud van deze monumenten.

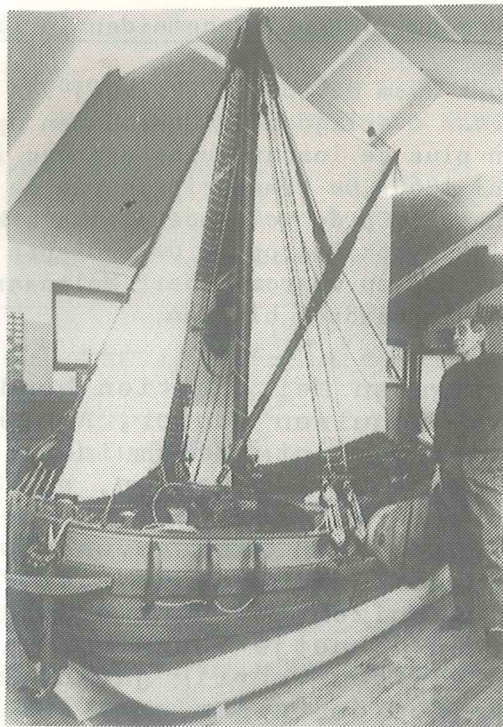
SOESTER SCHEEPSMODELBOUWER de heer W. van Beuge in Huizen op 28 mei 1991

In de Boerderij was het 28 mei j.l. een en al schepen wat de klok sloeg, zeer oude schepen wel te verstaan, op schaal nagebouwd door de heer W. van Beuge. De heer van Beuge is een van de meest deskundige scheepsmodelbouwers van Nederland en maakt niet alleen de schepen, maar ook de zeilen, de tuigage, kanonnen, interieurs, de verblijven van de bemanningen, de instrumenten enz. op schaal na. In 1980 verscheen een boek van zijn hand "Het 17e eeuwse Statenjacht" met bouwtekeningen, foto's en begeleidende tekst. Zelf heeft hij zijn kennis voornamelijk opgedaan uit bouwboeken van scheepsbouwers uit de 16e en 17e eeuw.

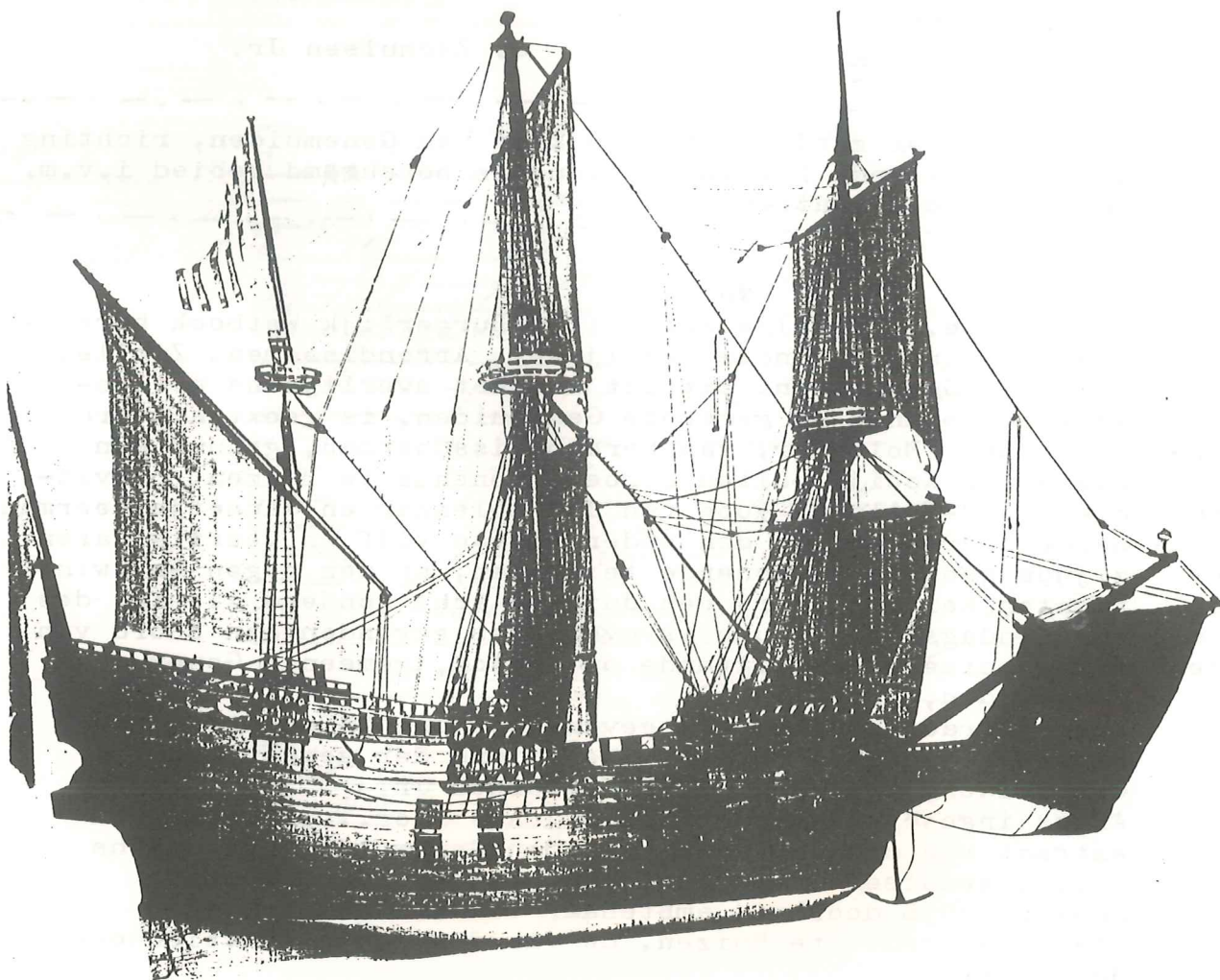
De heer van Beuge vertelde over het totstandkomen van 'zijn' schepen met enthousiasme en illustreerde zijn verhaal met films en dia's. Hiernaast staat een foto van het model 1 op 5 van het Turfschip van Breda, dat te zien is in het Breda's Museum. Het is in 1990 gemaakt in opdracht van het Breda's Museum ter gelegenheid van viering van de verovering van Breda op de Spanjaarden in 1590 door 75 soldaten van Prins Maurits die zich hadden schuilgehouden in het turfschip van Adriaan van Bergen. Bij een latere herovering van Breda door de Spanjaarden verbrandden deze de archiefstukken over hun nederlaag, waaronder gegevens over het turfschip. Dat maakte het voor de modelbouwer van 1990 moeilijk om een getrouwe kopie te maken; hij heeft zich toen gebaseerd op de algemeen voorkomende scheepsbouw uit de 16e eeuw. Het gebruikte hout, inlandse eik, kwam uit het Liesbos.

Een ander bekend schip dat de heer van Beuge maakte is "De Liefde", één van vijf schepen die in 1598 uitvoeren van Rotterdam naar het Verre Oosten, via Straat Magelhaes en de Stille Zuidzee. Alleen De Liefde bereikte het noorden van Japan; van de 105 bemanningsleden waren er nog 22 over. Het schip was het eerste dat de handelslijn met Japan (via Decima) opende, al vertrouwden de Japanners de handelsbedoelingen niet gezien het grote aantal kanonnen aan boord en onttakelden zij het geheel. Later werd het weer opgetuigd en geladen met hout naar het noorden gezonden. Daar is het, wellicht doordat de Japanners niet goed met het schip wisten om te gaan, in het jaar 1600 vergaan. Het model van de heer van Beuge is eveneens in Japan beland: in het Holland Village daar.

Turfschip van Breda

De Liefde

Een Huizer visser verongelukt bij Genemuiden in 1860

Bij familie-onderzoek kwam mevrouw M. Vermeij-van Wessel de volgende aktes tegen: de aangifte van overlijden te Genemuiden op 29 mei 1860 van Elbert Molenaar uit Huizen plus de inschrijving daarvan in de burgerlijke stand van Huizen op 4 juni 1860. De transcriptie van de actes staat hieronder, de actes zelf hiernaast. Op de volgende pagina's kaarten van het betreffende gebied anno 1991! Ook daarop is de ondiepte van en rond het Vogel-eiland goed te zien. Hoe en waarom Elbert Molenaar op de "Top" terecht kwam zal wel altijd een raadsel blijven.

Op heden den dertigsten Mei achttien honderd zestig, verschenen voor ons Johannes Zechuisen Junior, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Genemuiden, Dirk Mulder, oud negen en veertig jaren, visser, en Harm Mulder Janszoon, oud acht en dertig jaren, schipper, beide wonende te Genemuiden, die ons hebben aangegeven, dat Elbert Molenaar, van beroep visscherman, gehuwd aan Pietertje Kooij, buiten beroep, wonende te Huizen, provincie Noord-Holland, zoon van Jan Molenaar en Jannetje Veerman, beide overleden, in den ouderdom van vijf en veertig jaren, zijnde geboren en wonende te Huizen, op den negen en twintigsten Mei dezes jaars, des voormiddags te elf ure, is overleden gevonden aan boord van zijn Botter, vastzittende op de Top, gemeente Genemuiden.

Van welke aangifte wij deze Akte hebben opgemaakt, die, na voorlezing, is geteekend door ons en de beide aangevers.

D. Mulder

H. Mulder jz

J. Zechuisen Jr.

De Top is een zandbank aan de kant van Genemuiden, richting het Vogeleiland. Dit Vogeleiland is beschermde gebied i.v.m. de vele broedplaatsen.

No. 35.

Ambtshalve, ingevolge artikel 50 Burgerlijk Wetboek burgerlijken stand Provincie Overijssel, Arrondissement Zwolle; Gemeente Genemuiden. Extract uit het overlijdens acte overleden binnen de gemeente Genemuiden, is geëxtraheerd, dat Elbert Molenaar, van beroep visscherman, gehuwd aan Pietertje Kooij, buiten beroep, wonende te Huizen, provincie Noord-Holland, zoon van Jan Molenaar en Jannetje Veerman, beide overleden, in den ouderdom van vijf en veertig jaren, zijnde geboren en wonende te Huizen, op den negen en twintigsten Mei des jaars een duizend acht honderd zestig, des voormiddags te elf ure is overleden gevonden aan boord van zijne botter, vastzittende op de Top, gemeente Genemuiden. Genemuiden, 30 Mei 1860.

Voor Extract conform afgegeven door ons Ondergeteekende Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Genemuiden, "geteekend" J. Zechuisen Jr.

Aldus ingeschreven naar het mij als voor.... ingezonden extract van den Ambtenaar van den Genemuiden, bij diens gedateerd twee Junij, achttienhonderd zestig, numero 195B door mij ambtenaar van den burgerlijken stand der gemeente Huizen, de vierden Junij achttienhonderd zestig.

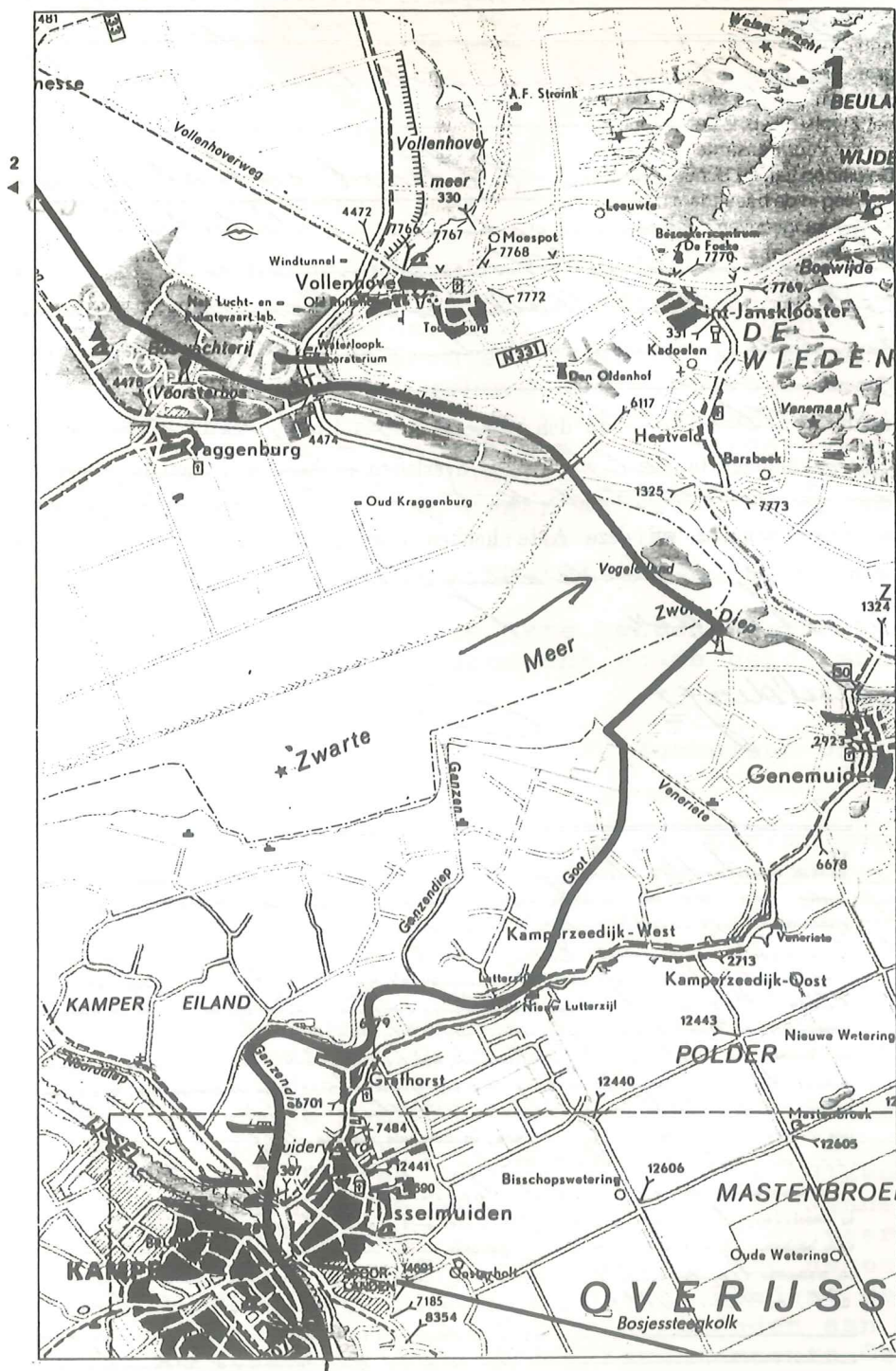
De Ambtenaar voornoemd.

C.W. Rebel

No.
Drie en
veertig

De door-
haling
der ge-
drukte
woorden:
in het
huis
staande
Goedge-
keurd.

Goedge-
keurd
de door-
haling
van een
en zeven-
tig ge-
drukte
woorden
in deze
acte
C.W.
Rebel

De dikke zwarte lijn geeft de vaargeul voor vrachtverkeer aan.

